

Det var ikke mange Kvinder, der blev indvalgt i de kommunale Raad. 127 Kvinder mod 9770 Mænd kan ikke fortælle noget om, hvad Kvindernes Indflydelse i Borgernes Raad betyder. I de fleste kommunale Raad sidder der slet ingen Kvinder, og der, hvor enkelte er bleven indvalgt, er de i absolut Mindretal. Da der desuden ved Valgene bruges Listevalg og Forholdstalsvalg, er Kvindernes Indflydelse som Vælgere ogsaa meget ringere end deres Antal berettiger til. Saaledes som Valgene faldt ud, og saaledes som de vil vedblive at falde ud, saa længe Kvinderne ikke har forstaaet, at de maa organisere sig med det for Øje at øve Indflydelse paa Kandidatopstillingen, bliver Kvindernes Valgret kun en For-dobling af Stemmestallene, og ikke en Forandring af Kurs, frembragt gennem Kvindernes Delta-gelse i Valgene.

Hvis man havde beholdt den samme Valgmaade, som vi havde før Loven af 20. April 1908, vilde vi sikkert allerede ved Valgene i 1909 have øjnet deres Indflydelse — Kvinderne vilde have stemt paa de Kandidater, som de ansaa for de dygtigste, de mest indsigtfulde og ansvarsforstaaende, uanset hvilket politisk Parti disse tilhørte, og de vilde have undladt at stemme paa dem, de ansaa for tomme Ærgerrigheder eller blinde Partigængere, hvad Liste de end stod paa. Og Kvindernes Valgdeltagelse vilde under saadanne Forhold sikkert have været større end den var.

Men Forholdene er altsaa ikke saaledes. Og der maa jo arbejdes ud fra de Forhold, Valgloven af 1908 har bragt os.

Der bliver fra forskellig Side fremhævet, hvor retfærdig Forholdstalsvalgmaaden er, og hvorledes den sikrer en Repræsentation i Forhold til det Stemmetail, der raades over. Dette er dog kun delvis rigtigt. Der er nemlig den store Skavank ved Forholdstalsvalgmaaden (og Listevalg), at den paa en Maade gør Valget afhængigt af

indirekte Valg. Listerne laves jo nemlig ikke af Vælgerne paa selve Valgdagen, men af de ledende Mænd indenfor de bestaaende Vælgerorganisationer. Thi endnu kan man kun tale om ledende Mænd indenfor de Organisationer, der tager Bestemmelser med Hensyn til Kandidatlisternes Udseende, hvilke Personer, der bør opstilles paa disse, og i hvilken Orden deres Navne skal staa paa Listen. Saa kan Vælgerne paa Valgdagen vælge mellem Listerne, men ikke mellem Personerne. Naturligvis kan Kvinderne komme til at øve Indflydelse ogsaa paa, hvem der skal vælges, enten ved at danne selvstændige Organisationer med det for Øje at opstille Kandidat-lister, og de kan paa den Maade faa en forholdsvis Repræsentation efter det Antal Vælgere, der vil slutte sig om den af dem opstillede Liste, eller de kan i stort Antal indmelde sig i de bestaaende Vælgerforeninger, lade sig indvælge i Bestyrelserne og derigennem skaffe sig Adgang til at være medbestemmende ved Opstillingen af de Kandidater, der kommer paa Valg paa selve Valgdagen.

Kvinderne er nu her i Landet naaet saa vidt i det egentlige *Valgretsarbejde*, at de roligt kan overlade Fremtidens politiske Situation at føre den Sag til Ende.

Og de kunde og burde derfor nu lægge deres Kræfter ind i et Arbejde for at faa en lignende Indflydelse paa Kandidatlisterne, som Mændene nu er alene om at lave. Om Kvinderne vil dele sig efter lige saa skarpe politiske Skillelinier ved de kommunale Valg, som det er Tilfældet, hvor Mændene raader, véd man intet om, saa længe de ingen virkelig Indflydelse har paa det meget vigtige Spørgsmaal: Opstillingen af Kandidater til Valgene.

Det for Kvinderne mest nærliggende Spørgsmaal er for Tiden: Bør der dannes særskilte kvindelige Vælgerforeninger, eller skal Kvinderne indmelde sig i de bestaaende Vælgerforeninger, der er

startet af Mændene og hvis store Flertal endnu er Mænd?

At det er naturligt at gaa den sidste Vej, er givet. Men Kvinderne maa saa forstaa, at de ikke, som det altfor ofte er sket, maa betragte sig selv som passive Medlemmer i Vælgerforeningerne, der lader Mændenes Initiativ være det eneraadige, men at de maa komme frem med deres Ønsker og Begæringer i Anledning af Valgene. Kvinderne er endnu altfor tilbøjelige til i det offentlige Liv at tie med deres Overbevisning, indtil Mændene opfordrer dem til at tale eller til at tage fat med i Arbejdet. Og dette fører til, at det ikke bliver Kvindernes Opfattelse, men Mændenes, der bliver den raadende. Men Meningen med Kvinders Valgret var dog den, at baade Mandens og Kvindens Opfattelse af en Sags Løsning skulde gøre sig gældende.

Men det, at der er valgt saa forsvindende faa Kvinder, og at der ikke synes at være noget virkeligt Ønkse hos de ledende Mænd om at drage Kvinderne med ind i de kommende Aars Arbejde i de kommunale Raad, opfordrer i al-lerhøjeste Grad kvindelige Vælgere til i Skarevis at indmelde sig i de Vælgerforeninger, der staar som de ledende overfor Valgene. Hvis da ikke de forskellige bestaaende Kvindeforeninger vil foretage sig det Arbejde at organisere Kvinderne i Vælgerforeninger, der selv kan opstille Kandidatlisters.

Louise Nørlund.

D. K. har paa sine Fællesmøder 1908 og 1909 raadet Kvinderne til at søge at gøre sig gældende gennem de bestaaende politiske Partier og har dermed foreløbig tilkendegivet sin Mening. Da det her rejste Spørgsmaal imidlertid synes at interessere mange Kvinder, og da vi har faaet flere Opfordringer til — netop nu, hvor Sindene er opfyldte af Arbejdet forud for Valgene — at give Plads for en Forhandling herom, imødekommer vi gerne dette Ønske. Red.